

ВЕСНАВАЯ СЯЎБА У СОЎГАСАХ БЕЛАРУСІ

На 20 мая 46 совецкіх гаспадарак БССР поўнасьцю закончылі сяўбу зерных культур, а 10 гаспадарак закончылі сяўбу зернавых і бульбы.

У пераважнай большасці соўгасаў веснавая сяўба праходзіць на высокім агратэхнічным узроўні. У гэтым годзе ўнесена ў глебу мясцовых угнаенняў на 30 процантаў больш, чым у 1940 годзе і сорфу на 100 процантаў больш. Сяўба зернавых, як правіла, праводзіцца радковым і перакрываўнымі спосабам.

Рад соўгасаў, звязваючы добраі арганізаваны пасевныя работ, правяў веснавую сяўбу ў раннія тэрміны. Так, соўгас «Перамога сацыялізма», Хойніцкага раёна, сяўбу зернавых закончыў у 20 краіні. Таксама ў сільскіх тэрмінах і пры добра арганізаваным уладанні сяўбу зернавых соўгасы імені Молатава, «Сулко», «Камуніст» і «Вяршыня», «Рось» і іншых. У соўгасе «Перамога сацыялізма» трактарысты Марчанка, Гараны і Пятраўка штодзённа нормы выпрацоўкі на трактарах выконвалі больш чым на 200 процантаў.

Многія дырэктары і аграмыслы соўгасаў правяўлі ўлічлівы ўмовы вяснянага года, свечасова арганізавалі паліявы і пасевныя работы выбарачным парадкам, па меры падсыпання асобных участкаў глебы, не чакаючы гатоўнасці ўсяго мясці.

Такія магчымасці мелі ўсе совецкія гаспадары, аднак некаторыя дырэктары і аграмыслы замест свечасовага правядзення сяўбы сталі чакаць падсыпання ўсяго глебы глебы, у выніку чаго яны зацягваюць веснавую сяўбу. Напрыклад, на 20 мая соўгас «Лазар» (дырэктар тав. Апанасіч) выканаў план сяўбы ўсё на 47 процантаў; соўгас «Новыя Зелены» (дырэктар тав. Сарцаў) — на 46 процантаў; соўгас імені Леніна (дырэктар тав. Буевіч) — 42 процантаў, соўгас «Асіпковічы», Вілейскай абласці (дырэктар тав. Пятровіч) — 39 процантаў, соўгас «Сіпа» (дырэктар тав. Шайтар) — 32 процантаў.

Адставанне ў сяўбе вышэйшых нормаў соўгасаў гаворыць аб тым, што іржавыя гаспадары самауладкаліся, не арганізуючы работы калектывам на барыш усе аграмыслы высокага ўраджаю.

У асобных соўгасах ёсць факты наўраўнавання агратэхнікі. У соўгасе «Перамога сацыялізма» дасягнулі высокай культуры сяўбы (5—6 салетраў). На асобных палях, засмечаных пірнікам, апрацоўка праводзілася дыскавай барай. Пры радковым пасеве аўса ў гэтым годзе соўгас не высаяваў поўна нормы на сямі.

Траба падкрэсліць неабходнасць барацьбы за буйнае сканчэнне сяўбы ўсіх аграмыслы культур. Жюны дырэктары соўгаса, аграмыслы, аграмыслы павінен мабілізаваць усе ўвагу на тое, каб усе аграмыслы культуры былі замацаваны за імі.

Траба падкрэсліць неабходнасць барацьбы за буйнае сканчэнне сяўбы ўсіх аграмыслы культур. Жюны дырэктары соўгаса, аграмыслы, аграмыслы павінен мабілізаваць усе ўвагу на тое, каб усе аграмыслы культуры былі замацаваны за імі.

Траба падкрэсліць неабходнасць барацьбы за буйнае сканчэнне сяўбы ўсіх аграмыслы культур. Жюны дырэктары соўгаса, аграмыслы, аграмыслы павінен мабілізаваць усе ўвагу на тое, каб усе аграмыслы культуры былі замацаваны за імі.

ЗАЦЯГВАЮЧ СЯЎБУ

Калі меркаваць па зводках, то Кармянскі раён не дронна спраўляецца з веснавымі паліявымі работамі. Гэтым не супроць правастанца сакратар райкома КП(б)В тав. Бурач і старшыня выканкома райсовета тав. Еўцічэў. Яны заявілі:

— Калі не лічыць невялікіх «хвосты», сяўба ў раёне ў асноўным закончана.

Варта толькі нагадаць некаторыя калгасы, якія можна лёгка збернуць гэтыя аграмыслы зямлі кіравніцтва. Невялікі «хвосты» перастанца ў тымсяч гектараў бульбы, перастанца ў тымсяч гектараў траў і траў. Дзень 22 мая ўдзяў палі, сонечны, але на палях калгасу «Іскра» і «Чырвоны зорка», Варноўскага сельсовета, спалоўна. 3—4 пары аратых зямлі чорнымі паліямі на вялікіх масівах калгаснай зямлі. Мужчыны сярэдніх год у гэту гарачую пару паехалі ў Барму.

Калгасы Варноўскага сельсовета лічы не паспелі 154 гектары бульбы. Адна калгас «Чырвоная зорка» пры плане ў 44 гектары пасеву вынікомі больш 20. У гэтым калгасе ёсць 70 работных коней, аднак на пасеву бульбы выязджае штодзённа 4—5 пар.

— Нічога не магу зрабіць, не выходзяць на работу, — бездапаўна пачуе асячана старшыня калгаса Еўзімаў. Па яго падліках, пасадка бульбы

3. ГАЛАДУША, народны камсар зернавых і нывагалоўчых соўгасаў БССР.

Калгасы Варноўскага сельсовета, на жаль, не з'яўляюцца выключэннем у раёне. Калгас «Звязда», Карольскага сельсовета, павінен пасадзіць 169 гектараў бульбы, пасадка ўсёго толькі 46 гектараў. Старшыня гэтага калгаса Барысенка ўсё чакае на зямлі надвор'е, але коў вынава. Але нават ў сонечны дні тут па поле выходзяць не больш 30—40 процантаў калгаснікаў. Тэнзіяны загану пасаду бульбы наладзілі і ў кіравніцтва калгасу «13 Бастрычнік», «Борка», «Чырвоны колас» і інш. Падобная прыветка не сустракае амуру з боку раённых кіравніцтва.

Калгасы раёна ў мінулым годзе не забеспечылі сябе кармамі для жывёны. План пасеву траў не быў выкананы. І ў гэтым годзе ў раёне нічога не робіцца для ўмацавання кармавой базы. Па плане калгасы павіны пасадзіць 350 гектараў вылі на зялёна, не пасяяна ні аднаго гектара. Не ўсе калгасы раёна забеспечылі насеннем тэхнічных культур (яльня і каняпель).

Раён павінен пасадзіць у гэтым годзе звыш 3.000 гектараў траў, 400 гектараў каняпель. Запэўна з пасадкай бульбы можа адбыцца на тэмпах і якасці сяўбы позніх культур.

Карма. (Нар. «Звязды»).

Атрымаем 50 цэнтнераў кок-сагізы з гектара

У трэці раз брыгада дэманстрацыі на Усесаюзнай сельгасгаспадарчай выставцы свае поспехі ў развіццві каптэўнай каучуканоснай культуры — кок-сагізы. Калгас «Пяцігодка», Смалевіцкага раёна, вырошчваннем кок-сагізы займаецца на ўжо 5 год. Пасевы гэтай культуры пашыраюцца з года ў год і атрымліваюць добры ўраджай. Так, у 1938 годзе з плошчы ў 3 гектары атрымалі ўраджай сырых караняў на 41 цэнтнеру і 100 кілаграмаў насення. У 1940 годзе расшырылі плантацыю кок-сагізы да 6 гектараў і атрымалі ў сярэднім з гектара па 37,2 цэнтнера сырых караняў.

У брыгадзе па вырошчванню кок-сагізы ёсць ямада стаханавіцаў. Надзежда Пятковіч, Віцебскага Якубіцкага, Леаніда Сіцін працуюць на плантацыі па 3—4 год. Гэтыя лепшыя майстры па кок-сагізы ўжо ў трэці раз завержаны ўдзяльнікам Усесаюзнай сельгасгаспадарчай выставцы.

У мінулым годзе ад рэалізаванай прадукцыі каучуканоснай культуры атрымалі 21.610 рублёў даходу. Калгаснікі, якія працавалі на плантацыях кок-сагізы, атрымалі вялікі сумы прамой надбава.

Калгас не спыняецца на дасягнутых поспехах. У гэтым годзе наша брыгада пасеяла кок-сагізы на плошчы ў 12 гектараў і ўзяла на сябе абавязальства атрымаць з гэтага гектара па 50 цэнтнераў сырых караняў.

Узятая абавязальства падмапоўваем катэгрэнымі справамі. Сяўба кок-сагізы правядзена радковымі селкамі на добра ўгноеных тарфяніках.

Р. ЯКУБІЦІ,
брыгадзір па кок-сагізы налгаса «Пяцігодка», Смалевіцкага раёна, арганізатар.

Калгасныя яслі

Віцебск. На час паліявых работ на абласці ствараліся 1850 сезонных яслаў, якія абслужаюць каля 34 тысяч дзяцей калгаснікаў. На спецыяльных курсах у Віцебску і раёнах падрыхтавана для работ у яслах 700 калгасніц.

«У КРУГЛЫМ МАРУДЗЯЦЬ З СЯЎБОЙ»

Пад такім заглаўкам у «Звяздзе» за 10 мая г. г. быў змешчан артыкул, у якім гаварылася аб тым, што ў Кругаліцкім раёне чакаюць пакуль «пасохне» глеба, тым зацягваюць веснавую сяўбу. У асобных калгасах нехале насення, ранні выхад на работу не арганізаваны.

Сакратар Кругаліцкага райкома КП(б)В тав. Банчык паведаміў рэдакцыю, што гэты артыкул абмараван на пасаджэнні бюро райкома партыі. У прынятым рашэнні адзначана, што ўсе факты паданы ў артыкуле, аднавідаюць сапраўднасці. Райком КП(б)В памешу катэгрэныя мерапрыемствы па ліквідацыі недахопаў. У адстаючай сельгасарцелі «Хвосты» правядзены агульны сход калгаснікаў. Арганізаваны ранні выхад на работу. Зарэзана ў калгасы нехалежачае насенне і іншыя.

На слядах вытупленні «Звязды»

бюро райкома партыі. У прынятым рашэнні адзначана, што ўсе факты паданы ў артыкуле, аднавідаюць сапраўднасці. Райком КП(б)В памешу катэгрэныя мерапрыемствы па ліквідацыі недахопаў. У адстаючай сельгасарцелі «Хвосты» правядзены агульны сход калгаснікаў. Арганізаваны ранні выхад на работу. Зарэзана ў калгасы нехалежачае насенне і іншыя.

ФЕЛЬЕТОН НЕ ТРЭБА АДКРЫВАЦЬ СПРЭЧАК

Быў агульнавыхадны дзень. І не гледзячы на перабоі час, майска сонца інтэнсіўна і энергічна працавала на сваім участку, нібы выконваючы тэрміновае заданне.

Аляксей Пятровіч устаў сёння рана, таму што певеня суседа ўзможна рэпетыраваўся з самай ночы, і яго вачкальныя практыкаванні і сольныя пумыры не давалі спакойна спаць.

Рашыў Аляксей Пятровіч працісці па вуліцах горада, палюбаванца яго прыгожасцю, падымаць свежым паветрам. Ён вельмі лясчэна і чуліва любіць свой горад, яго плошчы, парк; ён радуецца кожнаму новаму бульвару, кожнаму нова-пасаджанаму дрэву, новаму магазіну, новай вітрыне.

І ў гэты прыгожы вясенні дзень Аляксей Пятровіч хадзіў па вуліцах горада, і яго сэрца напаўналася вялікай радасцю. Якая чыстая! Ніякага смецця, ніякага пылу нідзе не знойдзецца. Усе дамы пафармаваны ў белы, з прымессю сіняга, колер. Усе яны падраўлены, дзе паказнікі нехалежа або кут быў адбіт. — Усё заштукатурана, заглажана, нідзе ніводнай параніцы.

— Перабудаваліся, — падумаў Аляксей Пятровіч. — Зраўмаці нарэшце свае абавязкі. За справу ўзяліся. Даўно-б гадак. Аказалася, варта толькі захачець, як усё можна зрабіць.

Падумаў усё гэта Аляксей Пятровіч улоас. Калі яго ў гэты момант аказаліся грамадзянін з барокай, пастрэжанай лачкай.

— Вы гэта аб кім? — запытаў грамадзянін.

— Аб упраўляючых дамамі, — адказаў Аляксей Пятровіч.

Заўважым нас, карагі чыстаты, што апісаная сюжэта — не поўнаметражны сон з буйна-мільячымі кадрамі. Гэта і не наша выдумка.

Гэта — наша жаданне, наша перакананне, што ў недалёкім будучым такая чыстата ўсюды будзе ў Мінску.

А пакуль, як гаворыцца, мы вымушаны спыніцца на некаторых нелахках.

Гаворач:

— Чыстата — залог здароўя. Чыстата — гэта парадок.

Правільна! Супярэчнасцей няма. Прымаецца аднагалосна пры адным устрымаўшымся.

Хто-ж устрымаўся?

Упраўляючы дамамі Гараўніў.

Што-ж ён — супроць чыстаты?

Не. Ён за чыстату, але супроць чыстаты. Ён прычыновае не лічыць патрэбным узяцца за гэту справу, пакуль пытанне не будзе ўзнята, прапрацавана, завостра на і зафіксавана.

Таму:

Двары, што знаходзіцца пад яго ўпраўленнем, забуроднены і захлаплены.

Фасады дамоў носіць агульна сляды разбурэння, не вялікіх ніякіх слядоў клопатаў аб іх захаванасці.

Горы смецця і кучы хламу — любімы пейзаж упраўдмо Гараўніў.

Упраўдмо сказілі:

— Вы-ж упраўляючы дамамі, чаму ў вас так брудна?

— Я ўпраўляю дамамі, а не смеццем і хламам.

— А хто-ж адказвае за чыстату?

— Мы правялі нараду, прысвечаную чыстасце. Можнае азнаёміцца з прагалам. На вясні старонках.

І сапраўды. Прагала ёсць. А чыстата няма.

У нас узяліся за навізненне чыстаты і парадку. Выдатны пачыні зрабілі ратаўнічы. І ў Мінску няма робіцца ў гэтай галіне. Але мы заўважам адну рэч. Некаторыя работнікі стараюцца ўтпіць важную справу ў моры прамоў і акіяне спрэчак. Дзе сказана, што навізненне чыстаты на вуліцах і дварах павіна пачацца з агульнага схода, на якім стаіць пытанне: «Чыстата, як такая, і яе значэнне на даным этапе?».

Мы чым нуднае выступленне чарговага прамоўцы па закранутым пытанню:

— Крывая чыстаты ідзе наўхільна ўгору. На ўчастку чыстаты мы маем, таварышы, дзён перадам, які мжэ са зрухамі. Але ці ўсё ў нас добра, таварышы? Не! Якім доказам гэтага можа служыць той факт, што сёды, прысвечаны чыстасце і бруду, праведзены дзямі, прайшоў не зусім актыўна. У спрэчках выказалася толькі 15 чалавек з 25 магчымых...

Хіба такіх сходаў могуць замяніць жытую практычную справу?

Дзямі нам давалася ўбачыць такі плакат: «Ударым чыстотай па бруду». Можна падумаць, што калі такі удар будзе нанесен, — чыстата будзе забеспечана.

Калі запыталі аднаго ўпраўдмо, чаму ў яго такі бруд, ён адказаў:

— Няма яшчэ ўсіх магчымасцей для навізнення чыстаты.

Які-ж патрэбны для гэтага магчымасці? Высокакваліфікаваны тэхнічны персанал з дыпламай інжынераў? Для выканання-ж гэтай «складанай» аперані патрэбны толькі дзве рэчы: матэ і жаданне надасці вуліцу і двор.

Наш горад расце і харашэе з кожным днём. Вырастаюць новыя многатварыковыя дамы-пражэты, ствараюцца новыя плошчы, прыяўляюцца многа зелены. І гэта выклікае ў сэрцы кожнага з нас пачуццё радасці і гордасці.

Наш прыгожы горад павінен быць бездакорна чыстым.

І за чыстату трэба змагацца не аднымі плакатамі, сходамі.

Давайце не будзем удараль чыстотай па бруду. Ударым лепш матэю на бруд. Гэта будзе варней.

Будзем штодзённа ачышчаць вуліцы і двары, пастаянна сачыць за чыстотай і культурай, не адкрываючы спрэчак па даным пытанню.

Не трэба адкрываць спрэчак. Супярэчнасцей няма? Прымаецца аднагалосна.

С. КУНГУСІ.

Знаі Агнячвет

БУДАЎНІК

Прывітаю выпускнікам школ ФЗА

Увоўсень я новую форму назеў І гордым я стаў у той міг. На вуліцы кожны ласкава глядзеў: — Вось гэта пайшоў будаўнік.

А як ганарылася мною сям'я! Заўсёды маляць маёй брата. І толькі бабуля сівая мая Шапала:

— Ну, што-ж ты так рад?

От стаў-бы ты лепшым у Мінску ўрачом, — І змот-бы мяне палічыць... — Будуй, настаўлю я сонечны дом — І доўга ў ім будзеш ты жыць.

Як добра выходзіць у ранішні час З брыгадаю роднай сям'я! І прыткі-падружкі імацца да нас, Пяць над маёй галавой.

А голыя навокал чырвоныя паглі! Яны завіваюць у руках. І спены пампуча да новых вышын. Як любімы мне вапнавы пах!

Паліну кладу я. І роўны мой кут. Расце за паверхам паверх. Пачуў у верасні месцы тут Я школьніцаў радасны смех.

Мне хочацца хутка наперад ісьці. Мы працай уславім замяю. Радыма, клянюся, ніякага ў жыцці Рукамі сваімі зрэблю. 1941 г., май.

ЗА ДАТЭРМІНОВАЕ ВЫКАНАННЕ ПОУГАДОВАГА ПЛАНА

СПАБОРНІЦТВА РАБОЧЫХ ПАПЯРОВОЎ ФАБРЫК

Калектыву шкляўскай папяровай фабрыкі «Спартак» абавязваўся выканаць поўгадовы план на 15 чэрвеня. Павысць выхад першага сорту супроць плана на 3 проц., знізіць сабекошт на 2 проц., даць звышпланавых накапленняў на 500 тыс. рублёў.

Калектыву Новабарыскаўскай картоннай фабрыкі «Комінтэрн» абавязваўся выканаць поўгадовы план на 18 чэрвеня, знізіць сабекошт гатовай прадукцыі на 4 проц., эканоміць паліва на 10 проц.

Рабочыя Чашніцкай папяровай фабрыкі «Чырвоная зорка» абавязваўся выканаць поўгадовы план на 20 чэрвеня, знізіць сабекошт прадукцыі на 8 проц., эканоміць паліва на 10 проц.

Калектыву картонна-папяровай фабрыкі «Албур» (г. Слоніч) абавязваўся поўгадовы план выканаць на 20 чэрвеня, знізіць сабекошт прадукцыі на 8 проц., даць дадатковы накапленняў на 600 тыс. рублёў.

А. ПЕТРОУСНАЯ.

ДОБРУШ, 24 мая. (Па тэлефону).

У спаборніцтва на датарміновае выкананне поўгадовай праграмы ўключыўся калектыв папяровай фабрыкі «Герой працы» Улічаны ўсе свае магчымасці, калектыв фабрыкі рашуць выканаць поўгадовы план выпуску паперы і шпэтыкаў да 20 чэрвеня.

Спаборніцтва на фабрыцы ідзе пад лугамі: за раўнамерную, рытмічную работу кожнай машыны, за зніжэнне страт валакна, за эканомію хімікатаў і паліва, за выкананне задання строга па асертыменту і сорцінасці.

Вызнаменна гэтым абавязальстваў дасць прадпрыемству 3,5 мільяна рублёў звышпланавых накапленняў.

Выканалі поўгадовы план

БЛЮК, 24 мая. (Нар. «Звязды»). Калектыв швейнай арцелі «Праца» 20 мая паспяхова выканаў поўгадовы вытворчы праграму. Выпушчана прадукцыі на суму 135 тысяч рублёў замест планавых 130 тысяч (у няменных цэнах 1926 — 27 г.).

Калектыв арцелі абавязваўся ліпнёсці месячны план выканаць да 15 чэрвеня.

Дадзім краіне больш станкоў

У адказ на заклік заводу імені Дзержынскага калектыву гомельскага станкабудавніцкага заводу імені Кірава абавязваўся: выканаць поўгадовы план па таварнай прадукцыі на 104 проц.; даць звыш плана паліва станкоў; асацы і вывусціць у чэрвені вопытны ўзор даўбежнага станка; мець да 1 ліпеня пераходныя двухтыпныя задзел гатовых дэталей для зборачнага праца на ўсёх выпускаемых станках; перавыканаць план па прадукцыйнасці працы на 3 проц.; знізіць сабекошт прадукцыі на 1 проц.; даць 100 тысяч рублёў звышпланавых накапленняў.

Ф. ШАПРА,
дзірэктар заводу
Н. ШАПОРЭ,
сакратар партарганізацыі
І. КАВАЛЕЎ,
старшыня заўнома.

Адказ цэментшчыкаў

ВАЛКАВІСК. Рабочыя і амуладчыкі цэментнага заводу «Рось» шырока абмяркоўваюць пісьмо калектыва металургічнага заводу імені Дзержынскага аб датарміновым выкананні поўгадовага плана. На партэжы, а таксама на ўсёх палках заводу абмяркоўваюць перадавы артыкул газеты «Правда» ад 17 мая «Свяшчэнны абавязак перад любімай радзімай».

У адказ на заклік дзержынскай цэментшчыкі ўзялі абавязальства выканаць поўгадовы план да 23 чэрвеня, павысць якасць цэментна на 8 проц., супроць плана, знізіць сабекошт на 6 проц. і павысць прадукцыйнасць працы на 15 процантаў.

У сваякоў Н. А. Шчорса

Праходзячы па Комуністычнай вуліцы і прыглядаючы да яе завулкаў гор. Стаўбічы, не без адзілення заўважаш на вуліцы пылічых некаторых дамоў знаёма і блізкае прызвічча: Шчорс. Таму з савецкіх людзей не вядом і не дораг вобраз гэтага выдатнага палкавога часоў грамадзянскай вайны, авянага легендарнага славаі чачына, украінскага Чапаева, які назваў яго таварыш Сталін!

Зразумела таму, што прыезджы, убачыўшы гэтае прызвічча па домках невялікага, ціхага гарадка, які ўсёго каля двух год там назваў стаўбічэўскім, задумваецца: што гэта за вымаўленне? Супадзенне прызвічча? Альбо можа сапраўды гэты гарадок тым ці іншым чынам звязан з імем Нікалая Аляксандравіча Шчорса? Аказалася, апошняе меркаванне і з'яўляецца якра правільным.

У Стаўбічах жыў можа сваякоў Н. А. Шчорса. Мы знаходзім домік, у якім пражывае адна з яго дачэрных сястэр Елена Нікалаўна Уласік. Гэты домік будаваны наўраўнацца наядна ў на месцы таго дома, у якім калісьці ў дзяцінныя гады быў Шчорс і ў якім жыў яго бацька. У гутарцы з Еленай Нікалаўнай, сястэрай Еўгенія і іншымі сваякамі Н. А. Шчорса выяўляюцца некаторыя цікавыя дэталі яго бітаграфіі.

Бацька Нікалая Шчорса Аляксандр Нікалавіч нарадзіўся ў Стаўбічах. Ён, яго два браты — Фамі і Нікалай жылі разам са сваім бацькам. Самі нічым не адрозніваліся ад звычайнай сям'і сельскай крывінай працыяны была зямля, а яе-то ўсё на вялікую сям'ю было дэсаціш месцаў. Калі браты выраілі, паўстае пытанне аб раздзеле. Дзяліць-жа, уласна, не было чаго. Трэба было шукаць іншыя сродкі для працыяны — работы на стале.

Аляксандр Нікалавіч жамаўся на дочку суседа Аляксандра Табэўска і рашыў ехаць у горад Смольск, што за Гомелем. У Смольску на чыгуны працаваў яго дзям-

ня родзічы і праз іх можна было, бадай, атрымаць работу.

Там, у Смольску, і нарадзіўся ў 1895 годзе Нікалай Аляксандравіч Шчорс. Малельным хлопчыкам ён не аднойчы прыязджаў у Стаўбічы са сваімі бацькамі. Звычайны хлопчык, праўда, вясёлы, дашчэпаты, жывы, — хто мог думаць у той час, што ў ім закладзена і развіццё бліскучы талент арганізатара рэвалюцыйных войск, талент чырвонага палкавога, слава якога пратрымаць па ўсёй нашай краіне.

У часе аднаго з такіх прыездаў у Стаўбічы ў 1907 годзе нечакана захварэла і памерла маці Нікалая. Яе могілка захавалася да сённяшніх дзён на стаўбічэўскім могілніку. З гэтага часу Нікалай наўрад ці бываў у Стаўбічах, па ўсім выкладу аб гэтым не маюцца тавы яго сваякі. Аднак сувязь са Смольскам падтрымлівалася — туды час-ад-часу хто-небудзь заязджаў.

Еўгенія Нікалаўна ўспамінае, як яе бацька калісьці раскаваў аб сваім неведанні брата ў Смольску. Расказаў ён і пра старшага братавага сына Нікалая. Нікалай тады вучыўся ў чыгуначнай школе і ўжо славіўся сярэд свайх аднагодкаў, які ініцыявалі розныя ваенныя ір, які смелы і знаходлівы важак смольскай дэстары. Самы Аляксандр Шчорса жыў бедна. Нікалай быў самым старшым, і бацька ўжо думаў над тым, куды-б прыстроіць сына на работу. Аднак сына не паказана гарача пята да публіцы. Аб спрэчках у сям'і па гэтым паводу і раскаваў пазней Еўгенія Нікалаўна яе бацька.

Пра Нікалая гэтых часоў успамінае і муж Еўгенія Нікалаўна Іван Іванавіч Уласік.

— Ездзілі мы ў Смольск летам, — раскавае Іван Іванавіч. — Бацька наведваў землякоў, а я здаружаўся з работамі. Нікалай я ведаў яшчэ раней, мы ладзіліся ў Стаўбічах.

Рослі, хударылі, з вялікімі тэрымі вачыма, назвычайнай жывы, ён заўсёды збіраў каля сябе палую грамаду смольскіх работ. То ён вядзе іх на рэчку, то раздзяліць на дзве партыі і арганізуе гульню ў

вайну, то прысідзе з імі дзе-небудзь у лесе і чытае напаміць вершы, альбо раскавае прачытаную кніжку...

У 1910 годзе Нікалай паехаў у Меўскае ваенна-фельдчарскае вучылішча. Потым пазытла імперыялістычная вайна. Сувязь Нікалая з горадам, у якім нарадзіўся і вырас ён бацька, абарвалася. Фронт імперыялістычнай вайны набліжаўся да Стаўбічы, сем'я Шчорсаў сталі бежанцамі і вярнуліся на радзіму ў канцы грамадзянскай вайны. Са Смольскам не было ўжо ніякай перанісі, ды і наўрад ці жыў там хто-небудзь з блізкіх сваякоў — так меркавалі ў Стаўбічах.

Імяна ў гэты час адсутнасці перанісі і поўнага няведання, як жыве сям'я Аляксандра Шчорса, разгортвалася кіпучая дзейнасць Нікалая Аляксандравіча, які вярнуўся з фронту ў Смольск і пачаў арганізоўваць рэвалюцыйныя атрады работных для барацьбы з нямецкімі акупантамі. Адноль пачаўся яго сямейны баявы шлях.

Камандзір Багунскага палка, камбрыг, начальнік 44-й дывізіі, арганізатар украінскіх прамоўных на барацьбу з унутранай і знешняй контррэвалюцыяй — такі стаў патамкам стаўбічэўскіх сялян, сын смольскага чыгуначніка Нікалай Шчорс. У бах з нямецкімі акупантамі, з пятаўраўнікам, з белалаякамі пад Мівам, Віпніцай, Корасценем, Бердзічэўам, Праскуравым з усёй ярэсцю праявіў яго ваенны талент.

Шчорс заўваў у баі пад Корасценем у канцы жніўня 1919 года.

Пра ўсё гэта сваякі Нікалая Аляксандравіча ў Стаўбічах даведаліся толькі праз дваццаць год, калі гераічная Чырвоная Армія змяла граніцы, штучна падзяляўшую Беларусь на дзве часткі, і горад Стаўбічы зноў стаў савецкім. Яны палер, які і ўвесь савецкі народ, свята шануюць паміць пралетарскага палкавога, свайго праслаўленага героя.

Гар. ХАДНЕВІЧ.

Станцаўчы-грабары калгаса імені Сталіна (Васілевіцкі раён) зьяўляюць норму на 480 процантаў. На здымку, злева направа: грабары Міна Вясні, Пётр Сокар.

